

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1648

§. 3. De qualitate Europae nouae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13147

gnant infideles, & à Mahumeti lege alienos.

Quartum est DZINZIS, vox plane Turcica quæ Paganum sonat; sic enim nos maioris contumeliæ causâ vocant Ottomanî, dum se à nobis audiunt infideles appellari.

Reliqua nomina vt *Giaour Ayameia* quorum meminit Theuetus homo fidei profligatæ, non sunt propria nomina, sed maledicta quæ in Christianos effutiunt, dum eos *Canes* vocant, & prorsus indignos qui suis sacris intersint.

§. 2. De quantitate Europæ Nouæ.

TACEO hîc figuram *Amazonis*, vel *Reginæ* quas inuehunt aliqui otiosi, cuius caput cristatum vel coronatum *Hispania* exhibeat, *Francia* pectus, ventrem *Germania*, *Anglia* læuam manum, dextram *Italia*, *Græcia* prominentem pedem, regna *Hungaria*, *Pollonia*, cum parte *Rusæ* fluentem togam, *Arctoa* denique regna sellam cui infideat *Regina*: nam hæc ægrotantium somnia. His itaque prætermisissis,

LATITVDO Europæ desumitur à Pro. *Tænario*, vulgò *de Gualgia*, aliter *des Cailles*, latitudinis 34. cum dimidio ad Boreale Prom. *le Cap Norkin* in *Noruegia* latitudinis 72. cum dimidio, ac proinde 39. gradus continet, qui ampliati per 15. aut 30. aut 60. reddunt Leucas Germanicas 475. Francicas 840. Italica milliaria 1680.

LONGITVDO ducitur à Sacro Pro. *le Cap de S. Vincent*, longitudinis 10. latitudinis 36. cum dimidio 81. latitudinis 51. quæ distantia ad maiorem circulum reuocata dat 50. gradus cum minutis 9. qui decies quinquies, aut trigiesies, aut sexagesies ducti reddunt Leucas Germanicas 752. Francicas 1504. Italica milliaria 3009.

§. 3. De qualitate Europæ Nouæ.

QUATVOR virtutes etiam Sarraceni in Europâ notant, quòd fit feracissima, quòd incolas nutriat pugnaces, quòd Religiosos, quòd Orbi regendo pares.

FERACISSIMA est, nullâque est inter regiones Europæ cuius vbertas non laudetur. Vt enim cultiores taceam, *Italiam*, *Græciam*,

ciam, Galliam, Hispaniam saltem in aliquâ sui parte; Angliam quàm frumenti pecorûmque ferax? Germania quàm pinguis tot exercituum campus, & statio tam diuturna? Dania nulli terrarum bonitate decedit: Polonia famis tempore etiam Galliarum partem aliquam aluit: Hungaria tertio quoque anno alternis Turcarum & Germanorum depopulationibus deuastata sub initium huius seculi, fecunditatis famam non amisit. Vt autem omnes Europæi inter se connectantur politicâ societate, *Hispania* dat ferrum, fructus exsiccatos, lanasque molliores: *Anglia* corium, lanas, stannum & plumbum: *Gallia* inter cætera frumentum, vinum, sal, oleumque purissimum: *Germania* equos, arma, ferrum, & argentum: *Belgium* factitias merces: *Italia*, & *Græcia* sericum: *Arctoa regna* pelles, adipem, æs, & ligna ad naues: *Polonia*, & *Russia* pelles pretiosas, mel, & ceram. Omnia denique ad vitam necessaria in Europâ crescunt, præter pharmaca, quæ tamen ei denegata sunt; quia paucioribus est obnoxia morbis, nisi hos luxus, & ingluuies inducant.

PUGNACES Europæos esse id vnum arguit, quòd cum omnes gloriâ militari floreat, nemo in omnes rerum potitur, & cum suas coniungere vires Turcæ & Sarraceni per Asiam & Africam effusis succubuere. Sed præterea in singulis Militiæ Virtutibus singuli excellunt. *Angli* periculi contemptores: *Galli* alacres: *Hispani* supra modum patientes: *Germani* loco moueri difficiles: *Belgæ* sagaces: *Hungari* vigilantes: *Poloni*, *Russi*, *Sueci* pertinaces; omnes aut mori, aut vincere parati: soli *itali*, & *Græci* aliàs belli decus & gloria parere meliùs quàm pugnare norunt *aliquot exceptis*; tamen vtraque gens Europæ Imperio nata videtur si priores animos resumeret. Certè ex quo Ottomanis in Europâ fixere sedem Imperij, & Ianizatqs ex Europæis elegere, longè fortiores exercitus educunt, & milites Asiaticos parui, aut nihili faciunt.

PIETAS & RELIGIO in eo elucet, quòd in hanc vnam compactus Religionis ardor, indidem in cæteras gentes propagatur. Diu veram Religionem secuta est, quam postremis hisce temporibus Lutherus, & Calvinus Christianitatis pestes corrumpere in plerisque partibus. Latè enim occupat *Germaniam* hæresis; eiusdem conditionis *Polonia*; in *Arctois Regnis*, & *Britannicis insulis*, *Belgicæ* parte fides Catholica penè extincta vix intermicat: In *Gallia* Calvinismus intermortuus nihil præter animos habet:

Italia, pars Belgij maior, & Hispania Hæreseos solæ effugere virus, & incendium. Religionis Europææ restes tot Episcopatus, tot Basilicæ, tot latifundia Ecclesiæ, & Christo addicta tanta Cœnobiorum multitudo; quæ tamen Hæresis, & perpetua comes hæreseos improbitas nonnihil detriuit.

POLITICOS denique Europæos esse docuerunt *Hispani* patrum nostrorum memoriâ, dum Imperium per totum Orbem effusum, & ex partibus ad eò disiunctis concinnatum prudentiâ mirabili administrarunt, bellum in omnem partem, ipsi quieti, circumferentes. Quid melius institutum *Venectorum Rep.* qui veram reddere adulationem Cynæ, dum apud se tot Reges habent sapientissimos, quot Senatores. *Bataui* primùm piscatorum rebellium turba, per totum Orbem merces suas atque victorias magno Hispanorum damno sparserunt. *Italii & Græci* obest nimia prudentia, quominus iniectas sibi compedes frangant. Quid autem possint in Reip. administratione Galli, nostra ætate magnus Cardinalis, vir multùm, sed tamen nondum satis laudatus ostendit.

§. 4. De terminis Europæ recentioris.

EVROPÆ Nouæ non alij termini quàm Antiquæ, quia tamen paulò aliter Geographi recentiores loquuntur, eos retractare hîc quoque iudicauimus.

A SEPTENTRIONE alluitur maribus Dano-Noruegico *de Myrmanskou*, & Deucalidonio *Thé Deucalidon*.

AB OCCIDENTE respicit Oceanum Occidentalem vulgè *la grande Mer, ou du Ponant*.

A MERIDIE Fretò Gaditano stringitur, *le destroit de Gibraltar*, & Sinu Lugdunensi vulgè *Golpho Leonino*, Mari Tusco *la Mer de Toscane*, & Venetico Sinu, seu Mari Græco, *le Golphe de Venise, ou la Mer de Grece*.

AB ORIENTE denique *Ægæo Mari l'Archipel, ou l'Archipelage*; Helleponto, *le bras de S. George*; Propontide, *la Mer de Marmora*; Bosphoro Thracio, *le Canal de la Mer Noire*; Ponto Euxino, *la Mer Noire, ou la Mer Maiour*; de reliquis terminis quadruplex opinio.

Prima est eorum qui Europam magis dilatant, & superioribus limitibus addunt Caucasum montem, hodie montes *Mingrelia*,